

В. В. Масалітіна,

к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту,

Національний транспортний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9088-3403>

В. В. Гошовська,

к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту,

Національний транспортний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5942-5690>

І. О. Карлова,

к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту,

Національний транспортний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7943-1975>

Т. І. Ткачук,

асистент кафедри фінансів, обліку і аудиту, Національний транспортний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0428-7956>

С. А. Наконечна,

старший викладач кафедри фінансів, обліку і аудиту, Національний транспортний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0507-4116>

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.2.128

ОПОДАТКУВАННЯ ПРИБУТКУ БАНКУ: ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ЗА НОВАЦІЯМИ ПОДАТКОВОЇ РЕФОРМИ

V. Masalitina,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance, Accounting and Audit,
National Transport University

V. Hoshovska,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance, Accounting and Audit,
National Transport University

I. Karlova,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance, Accounting and Audit,
National Transport University

T. Tkachuk,

Assistant of the Department of Finance, Accounting and Audit, National Transport University

S. Nakonechna,

Senior Lecturer of the Department of Finance, Accounting and Audit, National Transport University

TAXATION OF BANK PROFITS: ACCOUNTING AND ANALYSIS ACCORDING TO THE INNOVATIONS OF THE TAX REFORM

У статті узагальнено основні положення новацій податкової реформи у частині оподаткування прибутку банків України, оцінено окремі фактори зміни оподаткування прибутку банків.

Зміна оподаткування банку у період воєнного стану ідентифіковано як зміну базової ставки податку на прибуток протягом воєнного стану з 18% до 25% та 50% за умови складного порядку обчислення податку на прибуток через врахування різниць. Основними причинами змін у оподаткуванні прибутків банків стали зростаючі потреби фіскального сектору та високого рівня прибутковості банківської діяльності. За результатами проведеного аналізу доведено,

що прибутковість банківської діяльності не є максимальною в економіці та поступається прибутковістю у сільському господарстві, добувній промисловості, торгівлі, інформаційній діяльності. Проведено визначення ETR та інших показників оподаткування прибутку банків у 2022–2023 рр. Зміни у оподаткуванні прибутку не мали впливу на облік податкових зобов'язань з податку на прибуток банків, проте на 2025 р. визначено зміни у декларуванні податку на прибуток банків.

The current realities of public finances are the imbalance of public revenues and public expenditures, the increase in financing military operations and the preservation of the territorial integrity of Ukraine. Increasing expenditures requires finding new types of revenue or creating additional fiscal potential in existing revenues. For 2024–2025, an increase in rates for such taxes as military levy, bank profit tax, financial institution profit tax, excise tax, etc. has been determined.

The purpose of the study is to summarize the main provisions of the tax reform innovations in terms of taxation of bank profits in Ukraine, and to assess individual factors of changes in the taxation of bank profits.

The change in bank taxation during martial law provides for a permanent change in the basic income tax rate from 18% to 25% and 50%, subject to a complex procedure for calculating income tax due to differences (Articles 138–141 of the Tax Code of Ukraine). The main arguments in favor of increasing the profit tax rate for banks were the "excess profits" of banks, which were obtained at high lending rates and high rates from placing funds in government bonds, including military government bonds. The main reasons for the changes in the taxation of bank profits were the growing needs of the fiscal sector for the country's defense capability and security, social protection and ensuring a high level of profitability of banking activities. The results of the analysis proved that the profitability of banking activities is not maximum in the economy and is inferior to profitability in agriculture, mining, trade, and information activities.

The ETR and other indicators of bank profit taxation were determined in 2022–2023, that is, in the two years during which the reform of bank profit taxation was carried out, and a high level of ETR variation was determined.

Changes in income taxation did not affect the accounting for bank income tax liabilities according to the Chart of Accounts of Accounting of Banks of Ukraine on September 11, 2017 No. 89, however, changes in bank income tax declarations have been identified for 2025.

Ключові слова: банк, ефективна ставка податку на прибуток, податок на прибуток, різниці, податкова реформа.

Key words: bank, effective income tax rate, income tax, differences, tax reform.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Сучасні реалії публічних фінансів полягають у незбалансованості публічних доходів та публічних витрат, що збільшуються відповідно до потреб фінансування воєнних дій та збереження територіальної цілісності та незалежності України, а також необхідності забезпечення фінансування інших публічних потреб (соціальний захист, освіта, охорона здоров'я). У Законі України "Про Державний бюджет України на 2025 рік" закладено збільшення видатків до 3 929,1 млрд грн, у тому числі видатки загального фонду у сумі 3 591,6 млрд грн та видатки спеціального фонду у сумі 337,4 млрд грн [1]. Збільшення видатків вимагає пошуку нових видів надходження або формування додаткового фіскального потенціалу в наявних надходженнях. На 2024–2025 рр. визначено збільшення ставок за такими податками як

військовий збір, податок на прибуток банків та фінансових установ, акцизний податок та за окремими неподатковими надходженнями.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

В наукових працях як вітчизняних, так і зарубіжних фахівців досліджено різні аспекти оподаткування прибутку банків та обліку податку на прибуток. Вчені досліджують переважно податкове навантаження банку (Боринських В. Д., Брежнева-Єрмоленко О., Кміть В., Малкіна Я., Халявка М., Чепелюк Г. [2; 3; 4; 5]) чи податковий потенціал податку на прибуток банку (Клюско Л. [6]), фіскальні ефекти оподаткування прибутку банку (Буряченко А., Сочка К., Лоскоріх Г., Макарович В. [7, 8]), особливості формування податкових зобов'язань з податку на прибуток з урахуванням різниць (Брежнева-Єрмоленко О., Халявка М. [2]), причини низької фіскальної ефективності оподаткування прибутку банків (Бо-

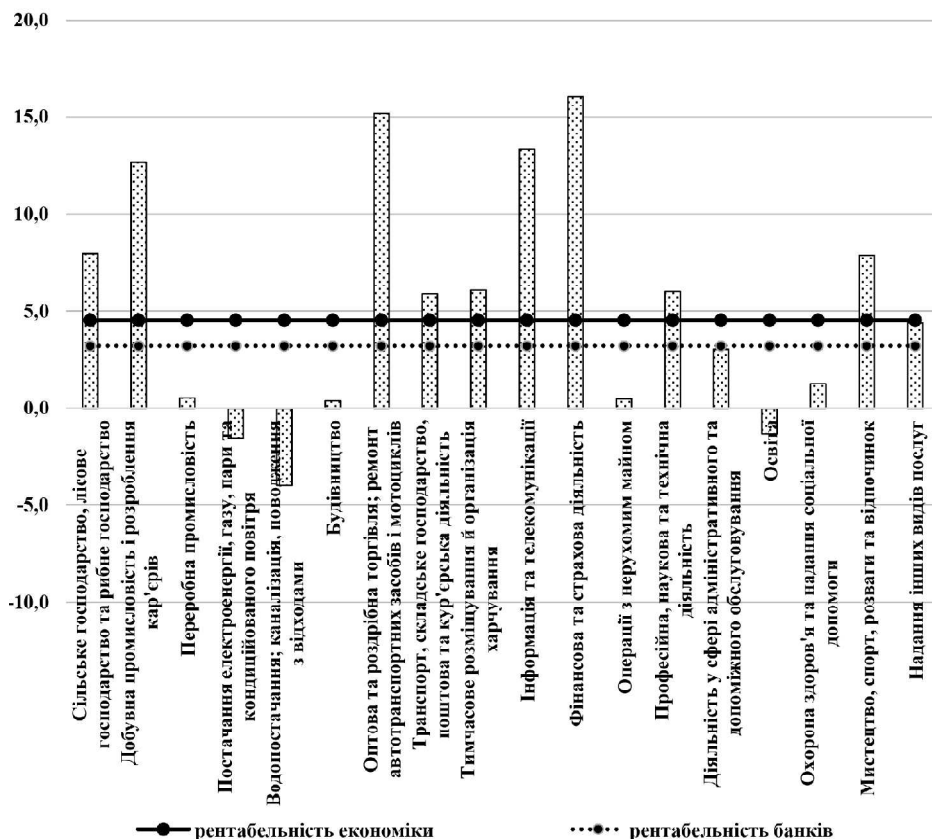

Рис. 1. Рентабельність за видами економічної діяльності у 2023 р., %

Джерело: дані Держстату України [18].

ринських В., Брежнєва-Єрмоленко О., Кміть В., Халявка М. [2; 3]). Буряченко А., Грабчук О., Іршак І., Іршак О., Петрик О., Халатур С., Юрченко О. та інші вчені [7; 9-12] досліджували іноземний досвід оподаткування прибутку банків та визначили досвід пільгового оподаткування, що може бути застосовано в українській практиці в умовах воєнного стану.

Теоретичні, організаційні, методологічні аспекти бухгалтерського обліку та аналізу оподаткування прибутку банку досліджували Малкіна Я. та інші вчені [13—14].

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою дослідження є узагальнення основних положень нової податкової реформи у частині оподаткування прибутку банків України, оцінки окремих факторів зміни оподаткування прибутку банків.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

З-поміж всіх податків, за якими передбачено збільшення відсоткових ставок та порядку амністування найбільше дискусій є з податку на прибуток банків. Новації оподаткування прибутку банків полягають у поетапному підвищенні ставки податку, що стало предметом наукової дискусії Сочка К., Лоскоріх Г., Макарович В., Німак Я., Швабій К. [8; 15]. Сочка К., Лоскоріх Г., Макарович В. зазначають, що "зважаючи на дату затвердження Закону України №3474-IX (листопад 2023 р.), зміна ставки податку в кінці звітного періоду є прямим порушенням принципу стабільності чинного податкового законодавства. Відповідно положень Податкового

кодексу України зміни до елементів податків або зборів не можуть вноситися пізніше, як за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, а протягом конкретного бюджетного періоду вони не можуть змінюватися" [8, с. 259]. Національний регулятор банківського сектору, Міністерство фінансів України та МВФ також дискутували щодо підвищення ставки податку на прибуток для банків та не підтримали ініціативи Верховної Ради України [15]. За ст. 136 Податкового кодексу України базова ставка податку на прибуток становить 18%, проте для оподаткування прибутку банків у 2024 р. діяла ставка 25% згідно з Законом України "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливо-стей оподаткування банків та інших платників податків" від 21.11.2023 р. № 3474-IX та з 2024 р. згідно з Законом України "Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у період дії воєнного стану" від 10.10.2024 № 4015-IX передбачена ставка податку на прибуток банків — 50%. Для небанківських фінансових установ (крім страховиків) ставка на прибуток у 2025 р. визначена на рівні 25%.

Основними аргументами на користь підвищення ставки податку на прибуток для банків стали "надприбутки" банків, які отримані за високих кредитних ставок та високих ставок від розміщення коштів у ОВДП, в тому числі військові ОВДП. З початку введення воєнного стану рентабельність активів (ROA) слід вважати динамічним показником: I кв. 2022 р. — (-0,03)%, II кв. 2022 р. — (-0,46)%, III кв. 2022 р. — 0,48%, IV кв. 2022 р. — 1,04%, I кв. 2023 р. — 5,76%, II кв. 2023 р. — 5,54%, III кв. 2023 р. — 5,86%, IV кв. 2023 р. — 3,23%,

Таблиця 1. Основні показники оподаткування прибутків банків в Україні у 2022—2023 рр.

№ п/п	Показник	2022	2023	Відхилення, (+/-)
1	Чисельність комерційних банків на кінець року, од.	67	63	-4
2	Чисельність комерційних банків, що отримали прибуток, од.	45	53	8
3	Чисельність комерційних банків, що нараховували податок на прибуток, од.	49	56	7
4	Чисельність комерційних банків, які мали переважуючі різниці на збільшення фінансового результату до оподаткування, од.	41	36	-5
5	Чисельність комерційних банків, які мали переважуючі різниці на зменшення фінансового результату до оподаткування, од.	9	20	11
6	Базова ставка податку на прибуток, %	18	18	-
7	Ставка податку на прибуток для банків, %	18	50	32
8	Максимальне значення ефективної ставки податку на прибуток, %	81,2	97,7	16,5
9	Мінімальне значення ефективної ставки податку на прибуток, %	12,9	13,0	0,1
10	Розмах варіації ефективної ставки податку на прибуток, %	68,3	84,7	16,4
11	Стандартне відхилення ефективної ставки податку на прибуток, %	11,3	15,0	3,7

Джерело: дані Національного банку України [20].

I кв. 2024 р. — 5,46%, II кв. 2024 р. — 5,29%, III кв. 2024 р. — 5,15% [17]. Таким чином, під час роботи над законопроектами рівень рентабельності активів у банківській системі становив понад 5% з тенденцією до зменшення на кінець 2023 р., проте дані Держстату України спростовують твердження про високий рівень рентабельності у банківському секторі, оскільки вищий рівень прибутковості був характерний для сільського господарства, добувної промисловості, торгівлі, інформаційної діяльності (рис. 1).

Підвищення рівня базової ставки податку на прибуток банків варто досліджувати з використанням системного підходу та враховувати особливості нарахування податку на прибуток, оскільки розрахунок податку на прибуток відбувається з урахуванням базової ставки, а також різниць, що визначені у ст. 138-141 Податкового кодексу України. Для визначення фактичної (ефективної) ставки податку на прибуток банку застосовано методичний підхід Шірінян Л., Бойко С., Толстенко О. з визначенням ефективної ставки (ETR) на основі відношення податку на прибуток та фінансового результату до оподаткування [19, с. 93]. Проведено визначення ETR та інших показників оподаткування прибутку банків у 2022—2023 рр., тобто у два роки, протягом яких перебували реформуванню оподаткування прибутків банків (табл. 1).

За розрахунковими даними про оподаткування прибутків банків в Україні у 2022—2023 рр. можна зробити висновок про високу частку прибуткових банків 67% у 2022 р. та 84% у 2023 р., тобто збільшення частки прибуткових банків, а також збільшення чисельності і частки комерційних банків, що мали переважуючі різниці на збільшення фінансового результату до оподаткування з збільшенням чисельності і частки комерційних банків, що мали переважуючі різниці на зменшення

фінансового результату до оподаткування.

Мінімальне значення ETR дорівнювало 12,9% у 2022 р. та 13,0% у 2023 р. До комерційних банків, що нараховували податок на прибуток за ETR, нижчою від базової ставки (18%) належали у 2022 р. дев'ять банків (ПриватБанк, Ощадбанк, Укрсиббанк, ОТП Банк, Південний, Скай Банк, РБС Банк, Комінвестбанк, ЄПБ) проти двох банків (БТА Банк та Банк "Портал") у 2023 р. Для більшості банків нарахування податку на прибуток передбачало збільшення фінансового результату до оподаткування на різниці, в тому числі за умови отримання збитків до оподаткування, за результатами 2023 р. можна визначити такий досвід у кількох банках: Правекс Банк, Індустріалбанк, МетаБанк, Мотор Банк, Перший інвестиційний банк, Альпарі Банк. Максимальне значення ETR дорівнювало 81,2% у 2022 р. та 97,7% у 2023 р., що вказує на високий рівень оподаткування прибутку та його відмінність від базової ставки, що негативно впливає на інвестиційну привабливість українського банківського сектору, а також зменшення фінансового потенціалу до капіталізації банків з приватним капіталом чи капіталом іноземних банківських груп.

ETR для десяти провідних банків за критерієм чистих активів на початок 2024 р. вказує про відмінність від базової ставки у напрямі зменшення у 2022 р. під впливом запровадженого воєнного стану та збільшення резервів за активами та відмінність від базової ставки у напрямі збільшення у 2023 р. (рис. 2). Орієнтуючись на показники ETR, що розраховані за результатами 2023 р., можна зробити висновок про сплату на користь держави третьої частини прибутку від Ощадбанку, Укрексімбанку, Сенс банку. ПриватБанк та Креді Агріколь Банк сплачували до бюджету близько 48% прибутку, всі інші з досліджуваних банків — понад половину прибутків.

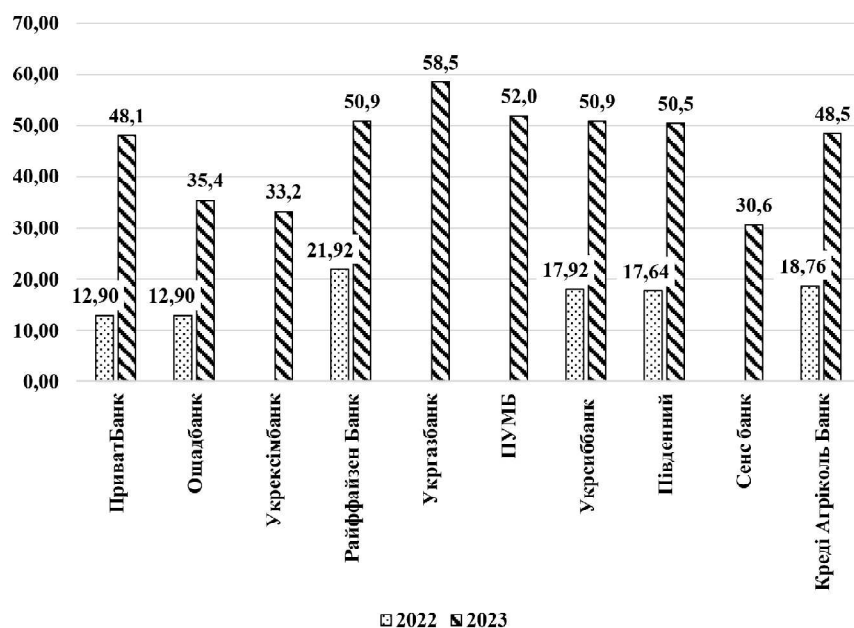

Рис. 2. Ефективна ставка податку на прибуток (ETR) десяти провідних банків України у 2022–2023 рр., %

Джерело: дані Національного банку України [20].

Відмінність (відхилення) ETR від базової ставки податку на прибуток за результатами 2023 р. вказує на збільшення податкового навантаження через різниці на величину до 8 в.п.: Укргазбанк — 8,5 в.п., Райффайзен Банк та Укрсиббанк — 0,9 в.п., ПУМБ — 2,0 в.п., Південний — 0,5 в.п.

За даними про ETR для десяти провідних банків у 2024 р. дає можливість оцінити фіскальний потенціал з податку на прибуток за діючою ставкою 25%. Для ПриватБанку, Ощадбанку, Укргазбанку, Сене банку у II—III кв. 2025 р. переважали різниці на зменшення фінан-

сового результату до оподаткування та ETR становила менше 25%. Для Райффайзен Банку, Укрсиббанк у II—III кв. 2025 р. переважали різниці на збільшення фінансового результату до оподаткування та ETR становила понад 25%. Для ПУМБ та Креді Агріколь Банк ETR дорівнювала базовій ставці податку на прибуток.

На основі визначеного відхилення ETR від базової ставки податку на прибуток можна зробити висновок про збільшення базової ставки до 50% призведе до збільшення ETR з формуванням ризиків діяльності та капіталізації банків з приватним капіталом чи капіталом

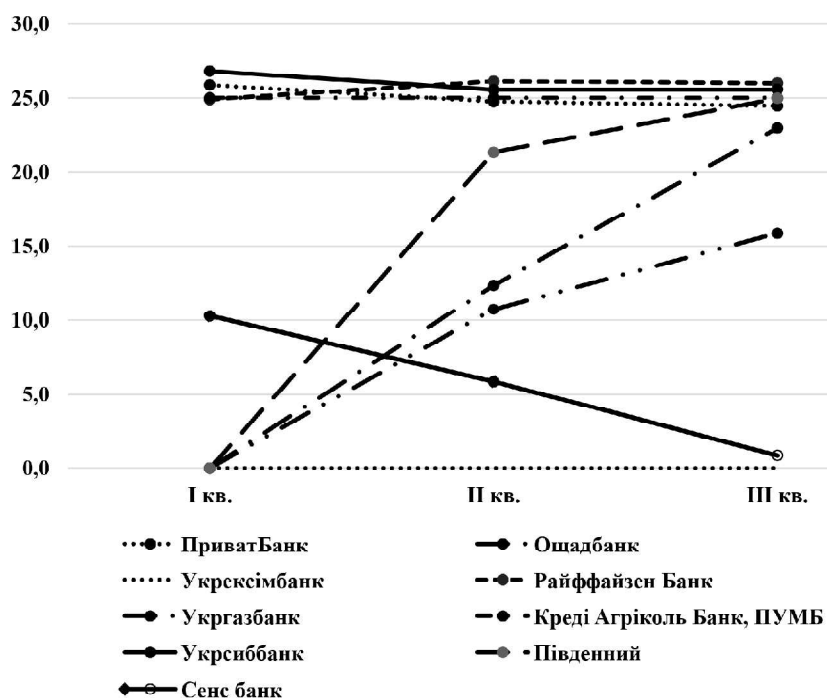

Рис. 3. Ефективна ставка податку на прибуток (ETR) десяти провідних банків України у 2024 р., %

Джерело: дані Національного банку України [20].

іноземних банківських груп, оскільки у трьох кварталах 2024 р. саме ці групи банків мали вищу від базової ставки ETR. Банки з державним капіталом мають особливий грошові потоки у державний бюджетом та іншими публічними фондами, що досліджені у праці "Аналіз впливу державних банків на стійкість публічних фінансів" [21], тому ризиків діяльності та капіталізації реалізуються без суттєвих витрат інвестиційної привабливості.

Відображення поточних та відстрочених податкових активів і зобов'язань з податку на прибуток здійснюється згідно з Планом рахунків бухгалтерського обліку банків України, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 11.09.2017 № 89 за такими рахунками:

3520 Дебіторська заборгованість за податком на прибуток,

3521 Відстрочений податковий актив,

3620 Кредиторська заборгованість за податком на прибуток,

3621 Відстрочені податкові зобов'язання,

7900 Податок на прибуток.

Зміни у оподаткуванні прибутку привели до зміни у декларуванні. Наказом Міністерства фінансів України "Про затвердження Змін до додатків до форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств" від 05.12.2024 №621 затверджено зміни до додатків до форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств. Основною метою підготовки цього наказу є внесення змін до додатків до форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств, з метою приведення їх у відповідність до чинних положень Податкового кодексу України а саме уточнено положення, якими визначаються різниці при здійсненні фінансових операцій, передбачених пп. 140.4.3, абзацом четвертим пп. 140.5.4 та абзацом третім пп. 140.5.5-1 ПКУ; доповнено положеннями щодо проведення інвентаризації визначених п. 43-1 підрозд. 4 розд. XX "Перехідні положення" ПКУ основних засобів, які були у використанні та введені в експлуатацію у період дії воєнного стану в Україні.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Зміна оподаткування банку у період воєнного стану передбачає постійну зміну базової ставки податку на прибуток з 18% до 25% та 50% за умови складного порядку обчислення податку на прибуток через врахування різниць (ст. 138-141 Податкового кодексу України). Основними причинами змін у оподаткуванні прибутків банків стали зростаючі потреби фіскального сектору на обороноздатність країни та забезпечення безпеки, соціальний захист та забезпечення та високого рівня прибутковості банківської діяльності. За результатами проведеного аналізу доведено, що прибутковість банківської діяльності не є максимальною в економіці та поступається прибутковістю у сільському господарстві, добувній промисловості, торгівлі, інформаційній діяльності. Проведено визначення ETR та інших показників оподаткування прибутку банків у 2022—2023 рр., тобто у два роки, протягом яких перебували реформу-

ванню оподаткування прибутків банків та визначено високий рівень варіації ETR. Зміни у оподаткуванні прибутку не мали впливу на облік податкових зобов'язань з податку на прибуток банків, проте на 2025 р. визначено зміни у декларуванні податку на прибуток банків.

Література:

1. Про Державний бюджет України на 2025 рік: Закон України від 19.11.2024 № 4059-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4059-20#Text> (дата звернення: 30.12.2024).
2. Боринських В. Д., Кміть В. М. Особливості оподаткування прибутку комерційних банків України. Економічний аналіз. 2015. Том 19. № 1. С. 123—129.
3. Брежнєва-Єрмоленко О. В., Халіявка М. А. Податкове навантаження банківського сектору як індикатор ефективності його функціонування. Фінансовий простір. 2018. № 1. С. 16—23.
4. Чепелюк Г. М. Аналіз податкового навантаження комерційних банків в Україні. Ефективна економіка. 2020. № 12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_12_67. DOI: 10.32702/2307-2105-2020.12.115
5. Малкіна Я. Д. Аналіз податкового навантаження банків України та напрямів його оптимізації. Агросвіт. 2020. № 24. С. 72—78. DOI: 10.32702/2306&6792.2020.24.72
6. Ключко Л. А. Теоретичні аспекти формування податкового потенціалу банківської системи. Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія "Економіка". 2019. № 12 (40). С. 106—112. DOI: 10.25264/2311-5149-2019-12(40)-106-112
7. Буряченко А. Є. Особливості оподаткування банківської діяльності в Україні. Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія "Економіка". 2018. № 11 (39). С. 109—114. DOI: 10.25264/2311-5149-2018-11(39)-109-114
8. Сочка К., Лоскоріх Г., Макарович В. Функціонування банківської системи України в умовах воєнного стану: фінансовий та податковий аспекти. Acta Academiae Beregsasiensis. Economics. 2024. Вип. 7. С. 251—264. DOI 10.58423/2786-6742/2024-7-251-264
9. Іршак О. С., Юрченко О. Б., Іршак І. К. Оподаткування банківського бізнесу в Україні в умовах воєнного стану. Економічний простір. 2023. № 187. С. 164—169. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/187-27>
10. Халатур С. М., Грабчук О. М., Карамушка О. М., Бондар Т. О. Розвиток оподаткування фінансових результатів комерційних банків України. Агросвіт. 2023. № 3—4. С. 18—23.
11. Busra, Anisah Y., Irawan Y., Syarifudin, Nufus H. The Impact of Deferred Tax and Tax-to-Book Ratio on Financial Performance of the Sharia Commercial Banks in Indonesia. Облік і фінанси. 2023. № 2. С. 147—152. DOI [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2023-2\(100\)-147-152](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2023-2(100)-147-152)
12. Петрик О. І., Зорянський В. А. Податкове навантаження в контексті забезпечення стабільності банківської системи. Інноваційна економіка. 2019. № 3—4. С. 141—149.
13. Малкіна Я. Д. Нова класифікація витрат та система управлінського обліку розрахунків за податковими зобов'язаннями банків України. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 21—22. С. 101—105.

14. Малкіна Я. Д. Бухгалтерський облік та аналіз розрахунків за податковими зобов'язаннями банків України: автореф. дис.... канд. екон. наук: 08.00.09. Київ, 2021. 21 с.

15. Швабій К. І., Німак Я. О. Оцінка адміністрування податку на прибуток комерційних банків: аналіз та рекомендації. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". 2023. № 20. С. 33—39.

16. Норма про 50% податок на прибуток банків повернулася в законопроект про зростання податків. URL: <https://interfax.com.ua/news/economic/1013786.html> (дата звернення: 30.12.2024).

17. Основні показники діяльності банків України. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (дата звернення: 03.01.2025).

18. Рентабельність операційної та усієї діяльності підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства (2010—2023). Держстат України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 03.01.2025).

19. Шірінян Л.В., Бойко С.В., Толстенко О.Ю. Податкове навантаження з податку на прибуток підприємств харчової промисловості України. Економіка та управління АПК. 2023. № 1. С. 87—101.

20. Балансові звіти банків. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (дата звернення: 03.01.2025).

21. Davydenko N., Boiko S., Cherniavska O., Nehrey M. Analysis of the Impact of State-Owned Banks on the Sustainability of Public Finances. *Economies*. 2023. 11(9):229. <https://doi.org/10.3390/economies11090229>

References:

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2024), The Law of Ukraine "About the State Budget of Ukraine for 2025", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4059-20#Text> (Accessed 30 December 2024).

2. Borynskykh, V. D. and Kmit, V. M. (2015), "Peculiarities of taxation of profits of commercial banks of Ukraine", *Ekonomichnyi analiz*, vol. 19, no 1, pp. 123—129.

3. Brezhnieva-Yermolenko, O. V. and Khaliavka, M. A. (2018), "Tax burden of the banking sector as an indicator of the efficiency of its functioning", *Finansovy prostr*, vol. 1, pp. 16—23.

4. Chepeliuk, H. M. (2020), "Analysis of the tax burden of commercial banks in Ukraine", *Efektivna ekonomika*, vol. 12, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_12_67 (Accessed 30 December 2024). DOI: 10.32702/2307-2105-2020.12.115

5. Malkina, Ya. D. (2020), "Analysis of the tax burden of banks of Ukraine and directions of its optimization", *Ahrosvit*, vol. 24, pp. 72—78. DOI: 10.32702/2306&6792.2020.24.72

6. Kliusko, L. A. (2019), "Theoretical aspects of the formation of the tax potential of the banking system", *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu "Ostrozka akademiia". Seriya "Ekonomika"*, vol. 12 (40), pp. 106—112. DOI: 10.25264/2311-5149-2019-12(40)-106-112

7. Buriachenko, A. Ye. (2018), "Features of taxation of banking activities in Ukraine", *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu "Ostrozka akademiia". Seriya "Ekonomika"*, vol. 11 (39), pp. 109—114. DOI: 10.25264/2311-5149-2018-11(39)-109-114

8. Sochka, K., Loskorikh, H. and Makarovych, V. (2024), "Functioning of the banking system of Ukraine under martial law: financial and tax aspects", *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*, vol. 7, pp. 251—264. DOI 10.58423/2786-6742/2024-7-251-264

9. Irshak, O. S., Yurchenko, O. B. and Irshak, I. K. (2023), "Taxation of banking business in Ukraine under martial law", *Ekonomichnyi prostr*, vol. 187, pp. 164—169. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/187-27>

10. Khalatur, S. M., Hrabchuk, O. M., Karamushka, O. M. and Bondar, T. O. (2023), "Development of taxation of financial results of commercial banks of Ukraine", *Ahrosvit*, vol. 3—4, pp. 18—23.

11. Busra, Anisah, Y., Irawan, Y., Syarifudin and Nufus, H. (2023), "The Impact of Deferred Tax and Tax-to-Book Ratio on Financial Performance of the Sharia Commercial Banks in Indonesia", *Oblik i finansy*, vol. 2, pp. C. 147—152. DOI [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2023-2\(100\)-147-152](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2023-2(100)-147-152)

12. Petryk, O. I. and Zorianskyi, V. A. (2019), "Tax burden in the context of ensuring the stability of the banking system", *Innovatsiina ekonomika*, vol. 3—4, pp. 141—149.

13. Malkina, Ya. D. (2020), "New classification of costs and management accounting system for settlements on tax liabilities of banks of Ukraine", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 21—22, pp. 101—105.

14. Malkina, Ya. D. (2021), "Accounting and analysis of settlements on tax liabilities of banks of Ukraine", Ph.D. Thesis, Accounting, analysis and audit, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman. Kyiv, Ukraine.

15. Shvabii, K. I. and Nimak, Ya. O. (2023), "Assessment of the administration of the tax on the profit of commercial banks: analysis and recommendations", *International scientific journal "Internauka"*, vol 20, pp. 33—39.

16. Interfax (2024), "The norm of 50% tax on the profit of banks returned to the bill on the increase in taxes", available at: <https://interfax.com.ua/news/economic/1013786.html> (Accessed 30 December 2024).

17. National Bank of Ukraine (2025), "Main indicators of the activity of banks in Ukraine", available at: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (Accessed 03 January 2025).

18. State Statistics Service of Ukraine (2025), "Profitability of operating and all activities of enterprises by types of economic activity with division into large, medium, small and micro enterprises (2010-2023)", available at: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (Accessed 03 January 2025).

19. Shirinian, L.V., Boiko, S.V. and Tolstenko, O.Iu. (2023), "Tax burden from the tax on profit of food industry enterprises of Ukraine", *Ekonomika ta upravlinnia APK*, vol. 1, pp. 87—101.

20. National Bank of Ukraine (2025), "Balance sheets of banks", available at: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (Accessed 03 January 2025).

21. Davydenko, N., Boiko, S., Cherniavska, O. and Nehrey M. (2023), "Analysis of the Impact of State-Owned Banks on the Sustainability of Public Finances", *Economies*, vol. 11 (9): 229. <https://doi.org/10.3390/economies11090229>

Стаття надійшла до редакції 06.01.2025 р.